

Repertoriumnummer

2016/

Datum van uitspraak

13 oktober 2016

Rolnummer

2015/AB/928

Uitgifte

Uitgereikt aan

op
€
JGR

Arbeidshof te Brussel

zevende kamer

Arrest

OCMW - leefloon
tegensprekelijk arrest
definitief
kennisgeving per gerechtsbrief (art. 580, 8°, Ger. W.)

R. M.,

appellante, vertegenwoordigd door mr. KLAPWIJK Gerrit, advocaat te 1060 BRUSSEL,

tegen

OPENBAAR CENTRUM VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN VAN BEERSEL, met zetel te 1654 HUIZINGEN, H. Torleylaan 13, geïntimeerde, vertegenwoordigd door mr. SMEYERS Guido, advocaat te 1653 DWORP,

***

*

Na beraad, spreekt het arbeidshof te Brussel volgend arrest uit:

Gelet op de stukken van rechtspleging, in bijzonder:

- het voor eensluidend verklaard afschrift van het bestreden vonnis, uitgesproken op tegenspraak op 10 september 2015 door de Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel, buitengewone vakantiekamer (A.R. 15/1660/A),
- het verzoekschrift tot hoger beroep, ontvangen ter griffie van dit hof op 15 oktober 2015,
- de neergelegde conclusies,
- de voorgelegde stukken.

***

*

De partijen hebben hun middelen en conclusies uiteengezet tijdens de openbare terechtzitting van 14 april 2016. De zaak werd in voortzetting gezet op de openbare zittingen van 12 mei 2016 en 1 september 2016, waarna de debatten werden gesloten. Het openbaar ministerie heeft een mondeling advies gegeven op de openbare zitting van 15 september 2016, waarna de zaak in beraad werd genomen en voor uitspraak gesteld op heden.

***

*

DE FEITEN EN DE RECHTSPLEGING.

1.

Mevrouw R. heeft op 16 september 2014 de tussenkomst gevraagd van het ocmw Beersel. Zij was blijkbaar uit haar woning gezet omdat de huur niet betaald was, en zij had haar recht op werkloosheidsuitkeringen verloren. Bij beslissing van 15 december 2014 werd haar een leefloon toegekend als persoon met gezinslast (haar kind), evenals een referentieadres. Zij verklaarde effectief te verblijven op het adres van haar moeder, waar zij echter om diverse redenen haar domicilie niet kon vestigen.

2.

Bij beslissing van 30 maart 2015 heeft het ocmw Beersel een einde gesteld, zowel aan de toekenning van het leefloon (vanaf 1 maart 2015) als aan de toekenning van een referentieadres (vanaf 1 april 2015), en dit met ingang vanaf 1 maart 2015.

De beslissing steunde op volgende gronden

- (1) Mevrouw R. zou weinig inspanningen doen in het zoeken naar een passende tewerkstelling en geschikte woonst. De afspraken bij de maatschappelijk werker en bij trajectbegeleider werden niet opgevolgd.
- (2) Mevrouw R. zou sinds 9 maart 2015 niet effectief meer verblijven op het grondgebied van de gemeente Beersel. Dit laatste steunde op een onaangekondigd huisbezoek van de trajectbegeleider, dat uitgevoerd werd na de mededeling van mevrouw R. dat zij zich wegens ziekte niet kon aanmelden. Bij dit huisbezoek zou door de moeder van mevrouw R. meegedeeld zijn dat deze laatste daar sinds geruime tijd niet meer verbleef.

3.

Bij verzoekschrift van 4 mei 2015 heeft mevrouw R. deze beslissing betwist voor de Nederlandstalige arbeidsrechtbank te Brussel.

Bij vonnis van 10 september 2015, ter kennis gebracht bij gerechtsbrief van 15 september 2015, heeft de Nederlandstalige arbeidsrechtbank te Brussel de vordering als ongegrond afgewezen.

Bij verzoekschrift van 15 oktober 2015 heeft mevrouw R. hoger beroep aangetekend tegen het vonnis van de arbeidsrechtbank.

4.

Uit de instructie ter zitting blijkt dat, na de bestreden beslissing, mevrouw R. een nieuwe aanvraag heeft ingediend bij het ocmw Beersel op 9 november 2015 tot het bekomen van een leefloon en een referentieadres. Deze aanvraag heeft geleid tot een beslissing van 7 december 2015, waarbij het recht op leefloon geweigerd werd, maar een referentieadres ten voorlopige titel werd toegekend voor de periode van 9 november 2015 tot en met 8 februari 2016 teneinde mevrouw R. toe te laten gedurende die periode actief te zoeken

naar werk. Tegen deze beslissing werd beroep aangetekend bij de arbeidsrechtbank te Brussel. Dit beroep is nog steeds hangende.

Bijgevolg is de betwisting, waarover het hof moet oordelen, beperkt tot de periode van 1 maart 2015 tot 8 november 2015.

DE ONTVANKELIJKHEID.

Het hoger beroep is regelmatig naar de vorm. Het is ingesteld binnen de maand na de kennisgeving van het bestreden vonnis en is dus eveneens tijdig. Het beroep is ontvankelijk.

BEOORDELING.

1.

Mevrouw R. betwist dat zij niet op het grondgebied van de gemeente Beersel, en in het bijzonder op het adres van haar moeder, verbleef. Zij stelt dat de verklaring, afgelegd door haar moeder bij gelegenheid van het huisbezoek op een misverstand berustte omdat deze zich ongelukkig had uitgedrukt. De moeder zou ook tot 2 maart 2015 in de gevangenis verbleven hebben, zodanig dat zij niet met kennis van zaken een uitspraak kon doen over het verblijf van haar dochter. In feite zou zij tijdens de gevangenisstraf van de moeder gezorgd hebben voor haar minderjarige zus die bij de moeder verbleef.

Mevrouw R. heeft in de loop van het geding een aantal bijkomende verklaringen voorgelegd van personen die bevestigen dat zij regelmatig in Beersel verbleef.

Mevrouw R. ontkent niet dat er verschillende afspraken met de sociaal assistent en de trajectwerker zijn misgelopen. Zij stelt dat zij nochtans inspanningen gedaan heeft om oplossingen te zoeken voor haar precaire financiële en maatschappelijke situatie. Zij stelt anderzijds dat zij niet over de noodzakelijke financiële steun beschikte om te gaan solliciteren, bijvoorbeeld de vervoerskosten naar een potentiële werkgever met het oog op een sollicitatiegesprek.

2.

Het ocmw Beersel vraagt de bevestiging van het bestreden vonnis.

Zij is van oordeel dat er geen twijfel kan bestaan over de verklaring die afgelegd is door de moeder van mevrouw R. op het ogenblik van het huisbezoek. Zowel de trajectbegeleider als een stagiaire hebben duidelijk gehoord dat het zusje van mevrouw R. en haar moeder duidelijk verklaard hebben dat deze laatste daar geruime tijd niet meer verbleef. Volgens het ocmw van Beersel brengen de voorgelegde verklaringen geen voldoende bewijs dat mevrouw R. nog steeds in Beersel verbleef. Deze verklaringen bevestigen wel dat mevrouw R. in Beersel bij haar moeder verbleef maar uit geen enkel attest kan afgeleid worden op basis van welke persoonlijke waarnemingen de ingeroepen "getuigen" zich hebben kunnen steunen.

Het ocmw Beersel verwijst verder naar het sociaal verslag, waaruit volgens haar voldoende blijkt dat er een duidelijk gebrek aan medewerking was van mevrouw R. , die herhaaldelijk allerlei afspraken heeft laten annuleren, zonder dat daarvoor een voldoende reden was.

Het recht op een referentieadres.

3.

Overeenkomstig artikel 1 van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en verblijfsdocumenten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van het rijksregisternummer van de natuurlijke personen, worden personen, die bij gebrek aan bestaansmiddelen geen verblijfplaats hebben of meer hebben, en die bij gebrek aan een inschrijving in het bevolkingsregister geen maatschappelijke bijstand kunnen genieten van een ocmw of om het even welk ander sociaal voordeel, ingeschreven op het adres van het ocmw van de gemeente waar ze gewoonlijk “vertoeven”.

Overeenkomstig artikel 2,7° van de wet van 2 april 1965 betreffende de tenlasteneming van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn is, in afwijking van artikel 1 van deze wet, bevoegd om maatschappelijke dienstverlening aan een dakloze persoon te verlenen, het openbaar centrum van de gemeente waar de betrokkene zijn feitelijke verblijfplaats heeft.

4.

Het ocmw Beersel heeft, op het ogenblik van de oorspronkelijke aanvraag, aanvaard dat mevrouw R. voldeed aan de voorwaarden om aanspraak te kunnen maken op een referentieadres, omdat zij niet over een vaste verblijfplaats beschikte. Zij had wel, tijdelijk, onderdak bij haar moeder wat aan het ocmw bekend was.

Er zijn geen positieve elementen in het neergelegde dossier die erop wijzen dat mevrouw R. , sinds de oorspronkelijke beslissing van 15 december 2014, een verblijfplaats heeft bekommen buiten de gemeente Beersel die haar toeliet daar haar domicilie te vestigen.

Op basis van het sociaal verslag en in het bijzonder op basis van de vaststellingen van 9 maart 2015 moet met het ocmw Beersel aangenomen worden dat mevrouw R. niet constant op het adres van haar moeder verbleef. Het is moeilijk aanneembaar dat de sociaal assistente de verklaring van de moeder totaal verkeerd begrepen zou hebben.

Zulks volstaat echter niet om te concluderen dat niet meer voldaan was aan de voorwaarden om een referentieadres te krijgen.

Uit de door mevrouw R. voorgelegde documenten blijkt dat haar zoon sinds 1 september 2013 regelmatig ingeschreven was in de gemeentelijke basisschool van Huizingen, dat onderdeel uitmaakt van de gemeente Beersel (stuk 2 aanvullend dossier). Uit stuk 3 blijkt bovendien dat het kind regelmatig naar de naschoolse opvang kwam en naar de vakantieopvang in Huizingen. Uit stuk 14 van het dossier blijkt dat, in het kader van de

regularisatie van het recht op kinderbijslag twee personen op 17 november 2015 op eer verklaard hebben dat mevrouw R. sinds 17 juni 2015 effectief verbleef op het adres xxx, dit is het adres van de moeder. De handtekeningen van beiden werden daarbij gelegaliseerd door de gemeente, waardoor kan aangenomen worden dat deze personen niet lichtzinnig deze verklaring zullen afgelegd hebben. Uit het feit dat in beide verklaringen sprake is van de datum van 17 juni 2015, blijkt niet noodzakelijk dat situatie anders was voor die datum. De voorgelegde stukken tonen aan dat de betwisting met het kinderbijslagfonds slechts betrekking had op de periode na 17 juni 2015 en dat tot die datum de kinderbijslag betaald werd.

Indien inderdaad de andere getuigenverklaringen niet aanduiden op basis van welke persoonlijke vaststellingen zij, die de verklaring opstelden, zich gesteund hebben om te bevestigen dat mevrouw R. verbleef in de woning van haar moeder, dan moet omgekeerd vastgesteld worden dat er toch 10 personen zijn die zeer affirmatief zijn om te stellen dat mevrouw R. wel degelijk regelmatig op het adres van haar moeder woonde.

Tenslotte is ook de toelichting van mevrouw R. dat met haar moeder overeengekomen was om, als er iemand aanbelde, steeds te verklaren dat zij daar niet woonde, niet noodzakelijk van alle grond ontdaan. Het wordt niet betwist dat mevrouw R. achtervolgd werd door tal van schuldeisers. Bovendien blijkt uit de sociale verslagen dat de moeder van mevrouw R. eigen redenen had om de aanwezigheid van haar dochter op haar domicilie te ontkennen.

5.

In functie van het geheel van deze elementen moet besloten worden dat er geen voldoende elementen waren om aan mevrouw R. , en haar kind, het voordeel van het referentieadres te ontnemen. De beslissing van 30 maart 2015 moet op dit punt dan ook hervormd te worden.

Het recht op leefloon

6.

Met verwijzing naar wat uiteengezet is onder nr. 4 moet vastgesteld worden dat niet bewezen is dat mevrouw R. in de betwiste periode niet meer regelmatig op het grondgebied van de gemeente Beersel verbleef. De beslissing tot stopzetting van het leefloon kan dan ook niet enkel steunen op de vaststelling dat mevrouw R. niet meer in Beersel woonde.

De bestreden beslissing steunt echter niet alleen op deze vaststelling. Zij steunt bovendien op een gebrek aan medewerking van mevrouw R. met het ocmw en op haar gebrek aan werkbereidheid. Het hof dient overigens, vooraleer een recht op sociale uitkeringen toe te kennen, ambtshalve te onderzoeken of aan al de wettelijke voorwaarden voldaan is om het recht op leefloon toe te kennen.

Overeenkomstig artikel 2,4° van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie is voor de toekenning van het leefloon vereist dat de aanvrager

niet over toereikende bestaansmiddelen beschikt noch er aanspraak op kan maken, noch in staat is deze, hetzij door eigen inspanningen hetzij op een andere manier, te verwerven. Overeenkomstig artikel 2,5° van de wet moet de aanvrager werkbereid zijn, tenzij dit om gezondheids- of billijkheidsredenen niet mogelijk is.

7.

Op basis van het sociaal verslag van het ocmw dient vastgesteld te worden dat er slechts een zeer beperkte medewerking was van mevrouw R. , die heel wat afspraken heeft verdaagd of afgezegd. Van zodra een bijzondere trajectmedewerker werd aangesteld om haar te begeleiden in het zoeken naar werk, heeft zij eerst diens tussenkomst in vraag gesteld, om daarna een eerste afspraak zonder voldoende rechtvaardiging niet na te komen (Mevrouw R. mailde op het laatste moment dat ze ziek was, maar bleek niet thuis te zijn. Volgens haar eigen mail aan het ocmw verbleef zij bij een vriendin).

Op zich moeten deze elementen echter niet noodzakelijk tot de conclusie leiden dat het leefloon zonder meer kan stopgezet worden voor onbepaalde tijd.

8.

Het komt echter wel aan de aanvrager van het leefloon, die de beslissing tot stopzetting van het leefloon betwist voor de arbeidsrechtbank, toe om aan te tonen dat hij of zij degelijk werkbereid is en ook niet in staat is om door eigen inspanningen een inkomen te verwerven.

Alhoewel de bestreden beslissing zich uitdrukkelijk steunt op het gebrek aan werkbereidheid en de eerste rechter zijn vonnis daarop steunt, brengt mevrouw R. geen enkel element of stuk aan om haar werkbereidheid in de betwiste periode aan te tonen. Integendeel schrijft zij in haar conclusies dat zij niet kan solliciteren omdat zij daarvoor niet over de vereiste financiële middelen beschikt, zoals de mogelijkheid van vervoer naar de potentiële werkgever. Zij erkent dus de facto dat zij niet solliciteert. De redenen die zij daarvoor aanbrengt, kunnen niet aanvaard worden. Het is niet noodzakelijk om over een eigen vervoer te beschikken om te kunnen solliciteren. De meeste jonge werklozen, die na het beëindigen van hun studies solliciteren, beschikken daarvoor niet over een eigen wagen, maar maken gebruik van het openbaar vervoer.

Overigens stelt het hof vast dat mevrouw R. toch wel over een vorm van vervoer beschikt, vermits zij volgens de voorgelegde rekeninguittreksels brandstof tankte op verschillende momenten en zelfs kosten had van carwash (wat niet noodzakelijk betekent dat zij eigenaar was van een wagen maar wel dat zij een wagen kon gebruiken voor haar verplaatsingen).

9.

Ook in de verschillende sociale verslagen die door het ocmw Beersel worden neergelegd en die betrekking hebben op de periode volgend op de bestreden beslissing, vindt het hof geen elementen terug die tot de conclusie zouden kunnen leiden dat mevrouw R. wel degelijk naar werk zocht. Integendeel.

Alhoewel het hof niet gevat is over de periode na de nieuwe aanvraag tot leefloon op 7 november 2015 en daarover ook op geen enkele manier uitspraak kan doen, moet

vastgesteld worden dat er na de beslissing van 7 december 2015, waarbij tijdelijk een referentieadres werd toegekend op voorwaarde dat mevrouw R. zich zou laten begeleiden bij het zoeken naar werk, nog steeds een duidelijk gebrek aan medewerking was. Uit het verslag van een gesprek van 17 december 2015 met de sociaal assistente blijkt dat zij weigerde mee te werken met de trajectbegeleider als zij geen leefloon kreeg. Dit blijkt ook uit een navolgend gesprek van 18 december 2015 met de trajectbegeleider, waarin zij zou gesteld hebben dat zij niet het geld had (€ 20) om een nieuwe identiteitskaart te gaan halen en dus ook niet kon solliciteren.

10.

Mevrouw R. heeft ook nooit enige informatie gegeven over de redenen waarom zij niet verder werkloosheidsuitkeringen ontving. Volgens de inlichtingen ingewonnen door de maatschappelijk assistente bij de uitbetalingsinstelling was mevrouw R. geschorst (met een terugvordering voor de maanden september en oktober 2014) en had zij nagelaten om zich na afloop van de schorsing terug in te schrijven bij de VDAB. Nochtans beschikte zij vanaf december 2014 over een referentieadres zodanig dat deze herinschrijving geen enkel probleem kon uitmaken.

In het licht van deze elementen moet het hof concluderen dat de werkbereidheid van mevrouw R. in de bestreden periode geenszins vaststaat. Zulks volstaat om de bestreden beslissing te bevestigen, in zoverre zij het recht op leefloon weigerde.

OM DEZE REDENEN HET ARBEIDSHOF

Gelet op de Wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken, in het bijzonder op het artikel 24,

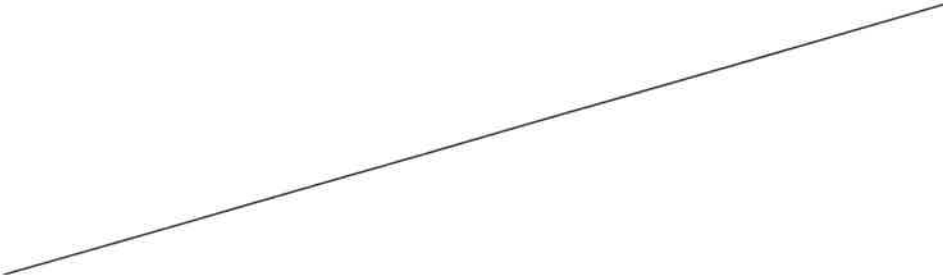
Rechtsprekend op tegenspraak,

Gelet op het mondeling advies van mevrouw Nathalie Van den Brande, substituut-generaal, waarop repliek van beide partijen.

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk en zeer gedeeltelijk gegrond. Opnieuw wijzend,

Vernietigt de bestreden administratieve beslissing van 30 maart 2015 in zoverre zij aan mevrouw R. het recht op een referentieadres ontzegt. Bevestigt de bestreden beslissing, en het vonnis van de arbeidsrechtbank voor het overige.

Veroordeelt, in overeenstemming met artikel 1017 al. 2 van het Gerechtelijk Wetboek, het ocmw Beersel tot de kosten van het hoger beroep, begroot in hoofde van mevrouw R. op 174,94 €.

Aldus gewezen en ondertekend door de zevende kamer van het Arbeidshof te Brussel,
samengesteld uit:

Fernand KENIS,
Jean BOULOGNE,
Karel GACOMS,
bijgestaan door :
Sven VAN DER HOEVEN,

raadsheer,
raadsheer in sociale zaken, werkgever,
raadsheer in sociale zaken, werknemer-arbeider,
griffier.

Fernand KENIS

Sven VAN DER HOEVEN

Jean BOULOGNE

Karel GACOMS

en uitgesproken op de openbare terechtzitting van donderdag 13 oktober 2016 door:

Fernand KENIS, raadsheer,
bijgestaan door
Sven VAN DER HOEVEN, griffier.

Fernand KENIS

Sven VAN DER HOEVEN